

R o l n i c t w o

w województwie lubuskim
w 2016 r.

UWAGI METODYCZNE

Opracowanie „Rolnictwo w województwie lubuskim w 2016 r.” przedstawia dane o powierzchni, plonach i zbiorach upraw rolnych i ogrodnich oraz pogłowia zwierząt gospodarskich w 2016 r.

Źródło informacji stanowiły wyniki przeprowadzonych w 2016 r. badań z zakresu użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych, wynikowego szacunku plonów i zbiorów upraw rolnych i ogrodnich oraz pogłowia zwierząt gospodarskich.

Dane opracowano na podstawie badań reprezentacyjnych prowadzonych w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych, zbiorczych wyników sprawozdawczości z gospodarstw osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS.

Dane o powierzchni oraz produkcji ziemniaków, warzyw gruntowych i truskawek, a także owoców z drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych nie uwzględniają ich uprawy w ogrodach przydomowych. W latach 2015-2016 dane o powierzchni, plonach i produkcji owoców z drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych uwzględniają wyłącznie ich uprawę w sadach.

Dane o produkcji żywca rzeźnego dotyczą skupu zwierząt rzeźnych (pomniejszonego o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaży targowiskowej oraz uboju z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

Produkcję żywca rzeźnego podaje się w „wadze żywej”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem.

Dane o produkcji i skupie mleka, jaj: mleko krowie i jaja kurze.

Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowiu zwierząt gospodarskich zestawiono według siedziby użytkownika, tzn. miejsca zamieszkania użytkowników gospodarstw indywidualnych bądź miejsca lokalizacji zarządu w przypadku pozostałych gospodarstw, bez względu na miejsce położenia gruntów.

Dane dotyczące powierzchni uprawy warzyw i owoców podano na podstawie szacunku rzeczoznawców, którzy dokonywali oceny według położenia gruntów.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

Ze względu na zaokrąglenia danych (w tym zaokrąglenia automatyczne zastosowane w procesie uogólnienia danych z próby w badaniach reprezentacyjnych), w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Dane te są poprawne pod względem merytorycznym.

Słownik wybranych pojęć

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej – o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych (UR) lub o powierzchni poniżej 1 ha UR (w tym bez użytków rolnych), które spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych progów:

- 0,5 ha plantacji drzew owocowych,
- 0,5 ha plantacji krzewów owocowych,
- 0,3 ha szkótek sadowniczych i ozdobnych,
- 0,5 ha warzyw gruntowych,
- 0,5 ha truskawek gruntowych,
- 0,1 ha warzyw pod osłonami,
- 0,1 ha truskawek pod osłonami,
- 0,1 ha kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami,
- 0,5 ha chmielu,
- 0,1 ha tytoniu,
- 25 m² grzybów jadalnych,
- 10 szt. bydła ogółem,
- 5 szt. krów ogółem,
- 50 szt. trzody chlewnej ogółem,
- 10 szt. loch ogółem,
- 20 szt. owiec ogółem,
- 20 szt. kóz ogółem,
- 100 szt. drobiu ogółem,
- 5 szt. koni ogółem,
- 50 szt. samic królików, 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych,
- 10 sztuk pozostałych zwierząt utrzymywanych dla produkcji mięsa (np.: dziki, sarny, daniele),
- 20 pni pszczelich,

lub niezależnie od ww. progów jest gospodarstwem ekologicznym.

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia: użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm z dnia 11 marca 2010 r. – Dz. U. Nr 39, poz. 211, z późniejszymi zmianami), na którą składają się:

- łąki trwałe,
- pastwiska trwałe,
- uprawy trwałe, w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki),
- ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
- zasiewy,
- grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
- użytki rolne pozostałe (użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2016 r.).

Powierzchnia łąk trwałych to grunty pokryte trwale trawami (5 lub więcej lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Powierzchnia pastwisk trwałych to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Powierzchnia upraw trwałych to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, krzewów owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, szkótek drzew i krzewów owocowych, szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych gruntowych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Powierzchnia sadów to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywane w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Powierzchnia ogrodów przydomowych to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie należy zaliczać powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Powierzchnia gruntów ugorowanych to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych należy zaliczyć także grunty przygotowane pod tegoroczne zasiewy (np. warzyw), ale do 1 czerwca 2016 r. nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, upraw wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami itp. Nie zalicza się tu powierzchni plantacji drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych to powierzchnia pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkótek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Powierzchnia pozostałych gruntów to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierżawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Dane o **powierzchni zasiewów** dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego **ziemiopłodu** zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie (ujęte w badaniach), z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Do grupy „**zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi**” zalicza się powierzchnię zbóż podstawowych (pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

Do grupy „**zbóż ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie).

Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię uprawy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym) i konopi oraz tytoniu.

Grupa „pozostałe” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, zioła dla przemysłu kosmetycznego, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), słonecznik na ziarno, soję, inne oleiste (nieuwzględnione w grupie „przemysłowe”), chmiel, zioła i przyprawy, cykorię, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze prowadzące skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów z terenu województwa.

Dane o **cenach skupu** prezentuje się bez podatku VAT; dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen prowadzone przez stałych ankieterów na celowo wytypowanych targowiskach.

Lata gospodarcze dotyczą okresu od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2015/16 dotyczy okresu od 1 VII 2015 r. do 30 VI 2016 r.).

Do wyliczeń **wskaźników natężenia na jednostkę powierzchni użytków rolnych** przyjęto użytki rolne według stanu w czerwcu.

WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Jesienią 2015 r. siewy zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku ozimego przeprowadzano na ogół z opóźnieniem w bardzo przesuszoną glebę. Notowane w październiku 2015 r. opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody roślin. Utrzymująca się w listopadzie 2015 r. wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza, podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin. Łagodna zima i ciepła wiosna przyspieszyły wegetację roślin, która ruszyła w pierwszej połowie marca 2016 r. Warunki agrometeorologiczne w maju 2016 r. nie były korzystne dla rolników i ogrodników. Od połowy miesiąca zauważalny był silny brak wilgoci w glebie, który najbardziej odczuły uprawy jare i rośliny jagodowe, zwłaszcza truskawki i borówki amerykańskie. W czerwcu i lipcu 2016 r. poprawił się stan wilgotności gleby po dłuższym okresie suszy (opady atmosferyczne występowały dość często w postaci przelotnych opadów lub silnych, ulewnych deszczy z burzami i gradem). Jednak opady deszczu wystąpiły zbyt późno, ponieważ zboża były już w stanie dojrzałości ziarna. Jednocześnie intensywne opady deszczu utrudniały zbiory rzepaku i jęczmienia ozimego, które zostały zakończone w lipcu 2016 r., jednak zaawansowanie zbiorów pozostałych zbóż było niewielkie. Sierpień 2016 r. był zimny, z dość częstymi niewielkimi, przelotnymi opadami i kilkakrotnie w postaci silnych, ulewnych deszczy. Żniwa rozpoczęły się z dużym opóźnieniem i przebiegały w bardzo trudnych warunkach atmosferycznych. Zbiory przerywane były częstymi opadami deszczu, zaś koszenie nie było możliwe z powodu dużej wilgotności ziarna. W oczekiwaniu na sprzyjającą aurę zboża długo pozostawały na polu, co przyczyniło się do pogorszenia jakości ziarna. Ciepła i słoneczna pogoda, przeplatana częstymi opadami, sprzyjała kiełkowaniu ziaren w kłosie (porastaniu). Dopiero w ostatniej dekadzie sierpnia warunki atmosferyczne (brak opadów deszczu i wysokie temperatury) umożliwiły zakończenie żniw. Sianokosy przebiegały również w niesprzyjających warunkach - częste opady deszczu i niskie temperatury wieczorami oraz rano utrudniały zbiory oraz dosuszanie siana. We wrześniu 2016 r. długotrwałym, wysokim temperaturom towarzyszył brak opadów atmosferycznych (zanotowano tylko 4 dni z opadami deszczu). Warunki atmosferyczne utrudniały prowadzenie prac polowych, siewy zbóż ozimych oraz zbiory roślin okopowych. Z powodu suszy terminy siewu były bardzo opóźnione i wschody bardzo nierównomierne. W związku z długotrwałą jesienną suszą przystąpiono do szybszego zbioru kukurydzy na zielonkę i na ziarno. Październikowe intensywne opady deszczu poprawiły znacznie stan wilgotności gleby i warunki wschodów zbóż ozimych oraz rzepaku.

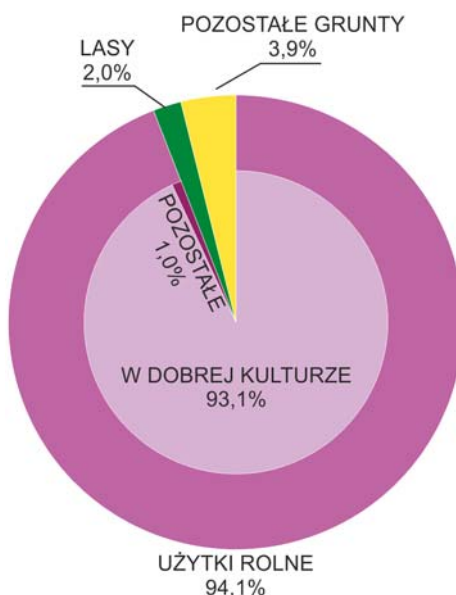
UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

W 2016 r. powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem (z siedzibą użytkownika na terenie województwa lubuskiego) wynosiła 410,2 tys. ha. W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 352,9 tys. ha, co stanowiło 86,0% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie lubuskim. Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem była mniejsza niż w 2015 r. o 9,2 tys. ha, tj. o 2,2%, a gospodarstw indywidualnych zmniejszyła się o 8,9 tys. ha, tj. 2,5%.

Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych wyniosła 386,2 tys. ha i w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 5,0 tys. ha (1,3%), a jej udział w ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych wyniósł 94,2%. Z ogólnej powierzchni omawianych gruntów 98,9% (382,0 tys. ha) znajdowało się w dobrej kulturze, natomiast 1,0% (4,3 tys. ha) zajmowały użytki rolne wyłączone z produkcji rolniczej.

Wykres 1. **Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2016 r.**

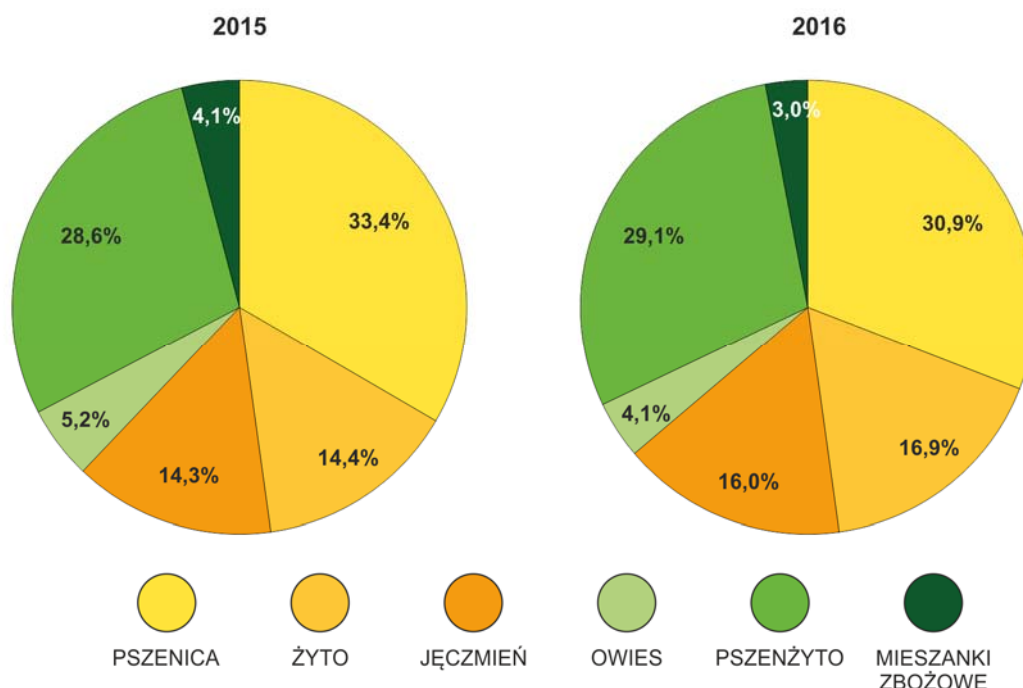
Stan w czerwcu, według siedziby użytkownika

W 2016 r. w województwie lubuskim liczba gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne wyniosła 20,2 tys., w tym gospodarstw indywidualnych – 20,0 tys. W ogólnej liczbie gospodarstw 96,9% (19,6 tys.) stanowiły podmioty, w których powierzchnia użytków rolnych wyniosła powyżej 1 ha. W grupie tej 45,7% stanowiły gospodarstwa posiadające 1-5 ha użytków rolnych, 35,8% – gospodarstwa posiadające 5-20 ha użytków rolnych, 10,4% – gospodarstwa posiadające 20-50 ha użytków rolnych i 8,0% – gospodarstwa mające 50 ha i więcej użytków rolnych.

Powierzchnia zasiewów

Powierzchnia zasiewów w 2016 r. wyniosła 277,2 tys. ha i była mniejsza o 0,3 tys. ha (o 0,1%) w relacji do poprzedniego roku. W ogólnej powierzchni zasiewów największy areal – 196,3 tys. ha, tj. 70,8% zajmowały zboża ogółem. Kolejna co do wielkości była powierzchnia uprawy roślin przemysłowych, równa 39,2 tys. ha, tj. stanowiąca 14,1% ogólnej powierzchni zasiewów. Grupa roślin pastewnych stanowiła 6,8% ogólnej powierzchni zasiewów, zajmując 18,8 tys. ha, natomiast rośliny strączkowe konsumpcyjne na ziarno oraz ziemniaki stanowiły 3,9% i 1,7% (odpowiednio 10,9 tys. ha i 4,7 tys. ha). Powierzchnia uprawy roślin zaliczanych do grupy „pozostałe” wyniosła 7,4 tys. ha, tj. 2,7% ogólnej powierzchni upraw.

Wykres 2. **Struktura powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi**
 Stan w czerwcu

W strukturze zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami, w stosunku do 2015 r., odnotowano zwiększenie udziału żyta (o 2,5 p. proc.), jęczmienia (o 1,7 p. proc.) i pszenżyta (o 0,5 p. proc.) oraz zmniejszenie udziału pszenicy (o 2,5 p. proc.) oraz owsa i mieszanek zbożowych (po 1,1 p. proc.).

 Tabl. 1. **Powierzchnia uprawy głównych ziemiopłodów**
 Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w ha		2015=100
Zboża ogółem	178444	196313	110,0
w tym zboża podstawowe			
z mieszankami zbożowymi	149809	173275	115,7
pszenica	50028	53573	107,1
żyto	21589	29336	135,9
jęczmień	21369	27626	129,3
owies	7856	7145	90,9
pszenżyto	42816	50349	117,6
mieszanki zbożowe	6151	5246	85,3
Rzepak i rzepik	36776	33864	92,1
Ziemniaki	5012	4664	93,1
Buraki cukrowe	1183	1429	120,8

W 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się powierzchnia uprawy zbóż ogółem o 10,0%, w tym żyta, pszenżyta i pszenicy (odpowiednio o: 35,9%, 17,6% i 7,1%).

W relacji do 2015 r. zwiększyła się powierzchnia uprawy buraków cukrowych (o 20,8%), natomiast zmniejszenie areału zanotowano w przypadku ziemniaków (o 6,9%) oraz rzepaku i rzepiku (o 7,9%).

PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW ROLNYCH

W 2016 r. zbiory **zboż ogółem** (tj. zboż podstawowych z mieszankami zbożowymi, kukurydzy na ziarno, gryki, prosa, i innych zbożowych) wyniosły 813,6 tys. ton i przy wzroście plonów o 13,7% były wyższe od uzyskanych przed rokiem o 164,3 tys. ton, tj. o 25,3%. Plony zboż ogółem wzrosły do 41,4 dt/ha.

Zbiory **zboż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosły 688,1 tys. ton, tj. o 127,9 tys. ton (o 22,8%) więcej niż przed rokiem. Oszacowano, że wszystkie zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi w 2016 r. plonowały wyżej niż w poprzednim roku.

Zbiory **rzepaku i rzepiku** wyniosły 92,4 tys. ton i były niższe od uzyskanych przed rokiem o 16,6 tys. ton (o 15,2%). Plony osiągnęły poziom 27,3 dt/ha i były niższe o 7,8% w porównaniu z 2015 r.

Produkcja **ziemniaków**, przy zmniejszonej powierzchni uprawy, wyniosła 151,0 tys. ton i była o 53,3 tys. ton (o 54,6%) większa niż przed rokiem. Wpływ na to miały plony wynoszące 316,0 dt/ha, które były o 65,4% wyższe niż przed rokiem.

Produkcja **buraków cukrowych**, przy zwiększonej powierzchni uprawy, wyniosła 101,2 tys. ton i była o 27,2 tys. ton (o 36,8%) większa w relacji do poprzedniego roku. Plony uzyskane z 1 ha wyniosły 708 dt i zwiększyły się o 21,6%.

Tabl. 2. **Plony i zbiory głównych ziemiopłodów**

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2015	2016		2015	2016	
	plony			zbiory		
	w dt/ha		2015=100	w dt		2015=100
Zboża ogółem	36,4	41,4	113,7	6492376	8135555	125,3
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi ..	37,4	37,9	106,1	5601121	6880550	122,8
pszenica	43,8	45,8	104,6	2189132	2454806	112,1
żyto	29,9	32,1	107,4	645819	941743	145,8
jęczmień	34,2	35,8	104,7	731817	990265	135,3
owies	25,8	28,8	111,6	202951	206019	101,5
pszenżyto	38,7	42,3	109,3	1656735	2128806	128,5
mieszanki zbożowe	28,4	30,3	106,7	174667	158911	91,0
Rzepak i rzepik	29,6	27,3	92,2	1089774	924256	84,8
Ziemniaki	191	316	165,4	976263	1509654	154,6
Buraki cukrowe	582	708	121,6	739847	1012071	136,8

Rośliny pastewne

W 2016 r. ogólna powierzchnia paszowa roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z arealem trwałych użytków zielonych, wyniosła 112,1 tys. ha i w relacji do poprzedniego roku była mniejsza o 10,6 tys. ha (o 8,6%). Powierzchnia polowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę zmniejszyła się o 6,7 tys. ha (o 26,4%), natomiast powierzchnia trwałych użytków zielonych zmniejszyła się o 3,8 tys. ha (o 4,0%).

Tabl. 3. Powierzchnia paszowa

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w ha		2015 = 100
OGÓŁEM	122700	112122	91,4
Trwałe użytki zielone	97139	93300	96,0
Polowe uprawy pastewne	25561	18822	73,6

W porównaniu z 2015 r. w grupie polowych upraw pastewnych zmalała powierzchnia upraw strączkowych na zielonkę o 54,7% i motylkowych pastewnych na zielonkę o 33,0% oraz kukurydzy na zielonkę o 0,5%, natomiast wzrosła powierzchnia upraw roślin okopowych pastewnych o 33,3%.

Tabl. 4. Produkcja roślin pastewnych na paszę

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2015	2016	
	w dt		2015 = 100
Okopowe pastewne	29032	46403	159,8
Strączkowe pastewne	124887	41291	33,1
Motylkowe drobnonasienne ^a	3190274	2703697	84,7
Kukurydza na zielonkę	1840178	2828458	153,7
Trwałe użytki zielone ^b	3946192	4152864	105,2
łąki trwałe	3672423	3780705	102,9
pastwiska trwałe	273769	372159	135,9

^a Łączne z innymi pastewnymi trawami i pastwiskami polowymi. ^b W przeliczeniu na siano.

Zbiory upraw pastewnych w 2016 r. wyniosły 977,3 tys. ton i były wyższe niż w 2015 r., w tym:

- wzrosły zbiory upraw:
  - okopowych pastewnych – wyniosły 4,6 tys. ton, tj. o 1,7 tys. ton (o 59,8%) więcej od uzyskanych w 2015 r.,
  - kukurydzy na zielonkę – wyniosły 282,8 tys. ton, tj. o 98,8 tys. ton (o 53,7%) więcej,
  - trwałych użytków zielonych – wyniosły 415,3 tys. ton, tj. o 20,7 tys. ton (o 5,2%) więcej,
- spadły natomiast zbiory upraw:
  - strączkowych pastewnych – wyniosły 4,1 tys. ton, tj. o 8,4 tys. ton (o 76,9%) mniej,
  - motylkowych drobnonasiennych – wyniosły 270,4 tys. ton, tj. o 48,7 tys. ton (o 15,3%) mniej.

PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW OGRODNICZYCH

Warzywa gruntowe

W 2016 r. powierzchnia uprawy warzyw gruntowych ogółem ukształtowała się na poziomie 4,1 tys. ha i była niemal taka sama jak przed rokiem. Było to wynikiem znacznego wzrostu powierzchni uprawy warzyw zaliczanych do grupy "pozostałe", przy równoczesnym spadku powierzchni upraw wszystkich gatunków warzyw. Mimo podobnego areалу upraw, zbiory warzyw gruntowych ogółem były większe niż przed rokiem o 5,2% i wyniosły 88,3 tys. ton.

Tabl. 5. **Zbiory warzyw gruntowych**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2015	2016	
		w dt	2015 = 100
OGÓŁEM	839094	882948	105,2
Kapusta	255603	231168	90,4
Kalafiory	24491	19486	79,6
Cebula	136736	156346	114,3
Marchew jadalna	128528	146495	114,0
Buraki ćwikłowe	58078	69227	119,2
Ogórki	50814	55510	109,2
Pomidory	33348	34760	104,2
Pozostałe ^a	151498	169957	112,2

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

W 2016 r. **kapustę** uprawiano na powierzchni 0,5 tys. ha, tj. o 30,2% mniejszej od powierzchni z roku poprzedniego. Plonowanie oszacowane na 486 dt/ha było o 29,6% wyższe niż przed rokiem. Zbiory wyniosły 23,1 tys. ton i były o 9,6% niższe w relacji do poprzedniego roku.

Kalafiory uprawiano na powierzchni 0,1 tys. ha, która zmalała w skali roku o 23,5%. Przy plonie w wysokości 217 dt/ha, który był wyższy o 4,3%, zebrano 1,9 tys. ton, tj. o 20,4% mniej niż przed rokiem.

Powierzchnia uprawy **cebuli** wyniosła 0,7 tys. ha i w ciągu roku zmniejszyła się o 1,6%. Zebrano 15,6 tys. ton cebuli, tj. o 14,3% więcej niż przed rokiem, przy plonie na poziomie 238 dt/ha, tj. wyższym o 16,1%.

Powierzchnia uprawy **marchwi jadalnej** zwiększyła się w skali roku o 1,2% do 0,5 tys. ha, natomiast plon w wysokości 323 dt/ha był wyższy od uzyskanego w poprzednim roku o 12,5%. Zbiory marchwi jadalnej wyniosły 14,6 tys. ton i były o 14,0% wyższe od uzyskanych w 2015 r.

Przy mniejszym o 14,9% areale uprawy **buraków ćwikłowych**, wynoszącym 0,2 tys. ha ale wyższych o 40,2% plonach na poziomie 286 dt/ha, uzyskano zbiory w wysokości 6,9 tys. ton, tj. o 19,2% wyższe niż w 2015 r.

Na przestrzeni roku zanotowano spadek areálu uprawy **ogórków** (o 13,1%). Z powierzchni 0,3 tys. ha i plonie kształtującym się na poziomie 181 dt/ha (wyższym o 25,7% niż w roku poprzednim), zebrano 5,6 tys. ton ogórków, tj. o 9,2% więcej w porównaniu z 2015 r.

W 2016 r. **pomidory** uprawiane były na powierzchni 0,2 tys. ha, tj. o 5,3% mniejszej niż przed rokiem. Szacowany plon kształtujący się na poziomie 207 dt/ha był o 10,1% wyższy od uzyskanego w 2015 r. Produkcja pomidorów, wyższa o 4,2% od zanotowanej w poprzednim roku, wyniosła 3,5 tys. ton.

Powierzchnia uprawy **warzyw zaliczanych do grupy „pozostałe”** (pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne) ukształtowała się na poziomie o 27,6% większym niż przed rokiem i wyniosła 1,7 tys. ha. Plonowanie oszacowane na 101 dt/ha było o 12,2% niższe niż w poprzednim roku. Łączne zbiory wyniosły 17,0 tys. ton i były wyższe od zebranych rok wcześniej (o 12,2%).

Owoce z drzew

Powierzchnia uprawy drzew owocowych w 2016 r. wyniosła 2,6 tys. ha i ukształtowała się na poziomie o 16,6% niższym niż przed rokiem. Produkcja z drzew owocowych wyniosła 35,0 tys. ton i była o 28,9% wyższa od uzyskanej w 2015 r.

Tabl. 6. **Zbiory owoców z drzew**
Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2015	2016	
		w dt	2015 = 100
OGÓŁEM	271385	349735	128,9
Jabłonie	195587	266037	136,0
Grusze	9087	8391	92,3
Śliwy	23567	25916	110,0
Wiśnie	24366	29180	119,8
Czereśnie	12293	13750	111,9
Pozostałe ^a	6485	6461	99,6
w tym orzechy włoskie	3155	3367	106,7

^a Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

W 2016 r. zbiory **jablek** wyniosły 26,6 tys. ton i zwiększyły się w skali roku o 36,0%, natomiast plony oszacowane na 171,9 dt/ha były wyższe o 78,0%. Powierzchnia sadów jabłoniowych, która wyniosła 1,5 tys. ha była niższa o 23,6% w relacji do poprzedniego roku.

W omawianym roku zebrano 8,4 tys. ton **gruszek**, tj. o 7,7% mniej niż przed rokiem. Plonowanie wyniosło 89,9 dt/ha i było wyższe o 18,4% niż w poprzednim roku, natomiast powierzchnia nasadzeń wyniosła 0,1 tys. ha i była o 22,1% niższa.

Zbiór **śliwek** na poziomie 2,6 tys. ton był wyższy o 10,0% od uzyskanego w 2015 r., natomiast plony wzrosły w ujęciu rocznym do poziomu 94,1 dt/ha (tj. o 9,9%). Powierzchnia uprawy drzew wyniosła 0,3 tys. ha i pozostała na tym samym poziomie jak przed rokiem.

W analizowanym okresie zebrano 2,9 tys. ton **wiśni**, tj. o 19,8% więcej niż w 2015 r. Przy zmniejszonej o 0,4% powierzchni nasadzeń, wynoszącej 0,4 tys. ha, plonowanie uzyskało poziom 81,2 dt/ha i było o 20,3% wyższe niż przed rokiem.

Zbiory **czereśni** zostały oszacowane na 1,4 tys. ton, tj. o 11,9% więcej od zanotowanych rok wcześniej. Powierzchnia uprawy, wynosząca 0,2 tys. ha, nie zmieniła się w skali roku, natomiast plony uzyskane z 1 ha osiągnęły poziom 84,1 dt/ha i wzrosły o 11,2%.

W 2016 r. łączna produkcja **owoców z drzew pozostałych** (moreli, brzoskwiń, orzechów włoskich) wyniosła 0,6 tys. ton i była o 0,4% mniejsza od uzyskanej w poprzednim roku. Powierzchnia uprawy drzew pozostałych, mniejsza o 4,3% w relacji do poprzedniego roku, wyniosła 0,1 tys. ha, natomiast średni plon wynosił 49,2 dt/ha, i był o 4,2% większy od ubiegłorocznego.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

W 2016 r. **zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych ogółem** wyniosły 8,6 tys. ton i były o 33,2% niższe od łącznych zbiorów z roku poprzedniego.

Tabl. 7. **Zbiory owoców z krzewów owocowych**

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	2015	2016	
		w dt	2015 = 100
OGÓŁEM	129360	86467	66,8
Truskawki i poziomki	97476	53537	54,9
Maliny ^a	1361	1700	124,9
Porzeczki	19508	20309	104,1
Agrest	980	1272	129,8
Pozostałe ^b	10035	9649	96,2

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^b Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

Zbiory **truskawek i poziomek** w 2016 r. wyniosły 5,4 tys. ton owoców, tj. o 45,1% mniej niż przed rokiem. Plony oszacowane na 22,4 dt/ha były o 35,8% niższe, natomiast powierzchnia truskawek, wynosząca 2,4 tys. ha ukształtowała się na poziomie o 14,5% niższym niż w 2015 r.

Produkcja **malin** w porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa o 24,9% i wyniosła 0,2 tys. ton. Plony wyniosły 34,7 dt/ha i były o 6,4% wyższe niż przed rokiem, natomiast powierzchnia uprawy malin zwiększyła się o 17,2%.

Łączne zbiory **porzeczek** wyniosły 2,0 tys. ton i były o 4,1% wyższe w porównaniu z 2015 r. Powierzchnia uprawy porzeczek, wynosząca 0,4 tys. ha, skali roku pozostała bez zmian. Plony większe o 4,1% osiągnęły poziom 55,3 dt/ha.

Zbiory **agrestu** wynoszące 0,1 tys. ton były o 29,8% większe w relacji do poprzedniego roku, natomiast plony wyniosły 32,8 dt/ha, tj. o 10,6% mniej niż w 2015 r. Niewielki areał uprawy agrestu w 2016 r. zwiększył się w skali roku o 45,3%.

Łączne zbiory **pozostałych owoców** (aronii, borówki wysokiej, winorośli, leszczyny i pozostałych jagodowych) w 2016 r. ukształtowały się na poziomie 1,0 tys. ton, tj. o 3,8% niższym niż przed rokiem. Powierzchnia nasadzeń owoców pozostałych wynosiła 0,3 tys. ha, tj. o 15,3% więcej

w odniesieniu do 2015 r., natomiast plony oszacowane na 37,3 dt/ha były niższe o 16,7% w porównaniu z 2015 r.

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE

Bydło

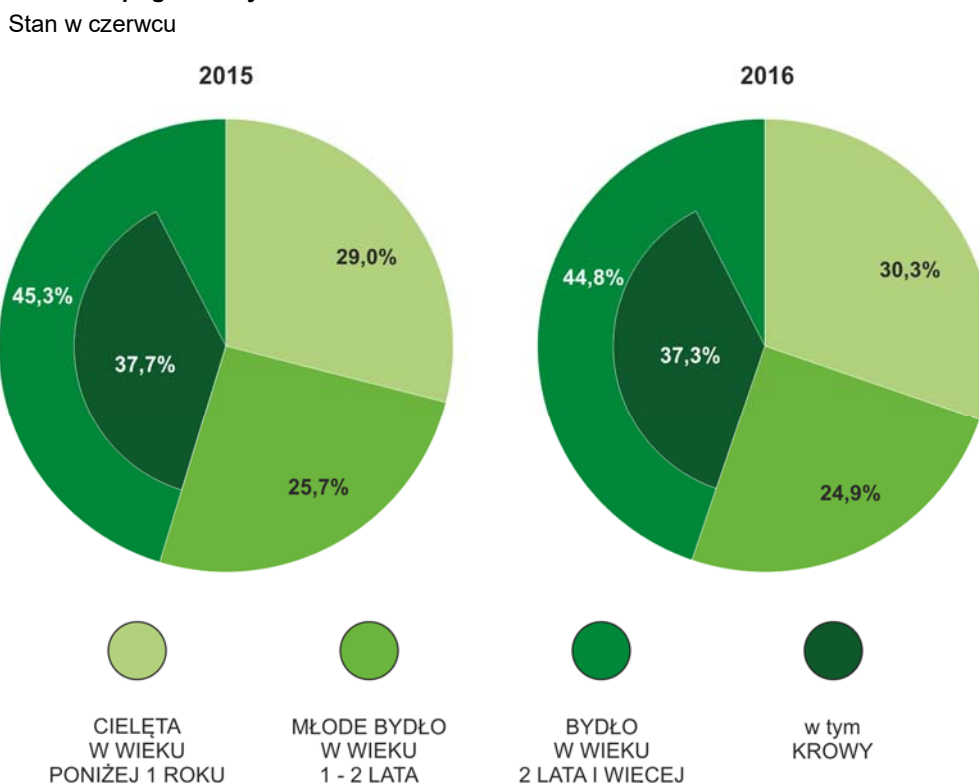
W czerwcu 2016 r. **pogłowie bydła** liczyło 75,3 tys. sztuk, tj. wzrosło w skali roku o 1,6 tys. sztuk, tj. o 2,1%. Zwiększenie liczebności stada bydła ogółem (w skali roku) wynikało ze wzrostu pogłowia we wszystkich grupach wiekowo-użytkowych (z wyjątkiem młodego bydła w wieku 1-2 lata), w największym stopniu (o 6,7%) cieląt w wieku poniżej 1 roku.

Stado podstawowe krów w czerwcu 2016 r. wyniosło 28,1 tys. sztuk i było wyższe w relacji do analogicznego okresu ub. roku (o 1,0%), natomiast w porównaniu z grudniem 2015 r. ukształtowało się na podobnym poziomie.

W gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 84,4% całego pogłowia bydła w województwie, pogłowie tych zwierząt w czerwcu 2016 r. wyniosło 63,5 tys. sztuk i było o 1,2% niższe niż przed rokiem.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2016 r. wyniosła 19,5 sztuk, w tym krów 7,3 sztuk (wobec odpowiednio 18,9 i 7,1 sztuk w czerwcu 2015 r.).

Wykres 3. **Struktura pogłowia bydła**

W czerwcu 2016 r., w strukturze pogłowia bydła udział cieląt w wieku poniżej 1 roku był o 1,3 p. proc. wyższy niż przed rokiem. Zmniejszył się natomiast udział pogłowia młodego bydła w wieku 1-2 lata o 0,8 p. proc., jak i bydła w wieku 2 lata i więcej 0,5 p. proc. (w tym udział krów był mniejszy o 0,4 p. proc.)

Tabl. 8. **Pogłowie zwierząt gospodarskich w 2016 r.**

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	Ogółem		VI 2015 = 100	XII 2015 = 100
	w szt.	w tym gospodarstwa indywidualne		
Bydło	75325	63543	102,1	103,6
w tym krowy	28080	23845	101,0	99,9
Owce	4397	4114	98,7	98,8
w tym maciorki	1948	1816	73,4	47,4
Drób ^a ogółem	5581386	5434619	88,6	106,0
Trzoda chlewna	147549	105447	102,6	108,0 ^b
w tym lochy	10802	6384	105,4	107,5 ^b

^a Dane nie są porównywalne z prezentowanymi w poprzednich edycjach publikacji w związku z uwzględnieniem w badaniach od 2016 r. całego pogłowia drobiu (do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni). ^b Marzec 2016 = 100.

Owce

Pogłowie owiec w czerwcu 2016 r. wyniosło 4,4 tys. sztuk i wykazywało spadek w stosunku do czerwca poprzedniego roku (o 1,3%) oraz w porównaniu z grudniem 2015 r. (o 1,2%).

Liczebność maciorek owczych wyniosła 1,9 tys. sztuk i zmniejszyła się w relacji do analogicznego okresu ub. roku oraz grudnia 2015 r. (odpowiednio o 26,7% i o 52,6%). Maciorki stanowiły 44,3% pogłowia owiec (wobec 59,5% w czerwcu 2015 r. i w grudniu 2015 r. – 92,3%).

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2016 r. wyniosła 1,1 sztuk i była taka sama jak przed rokiem.

Drób

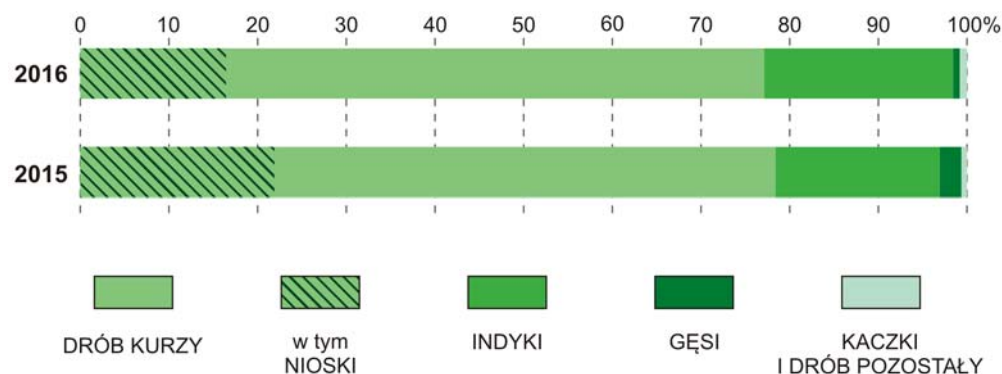
Pogłowie drobiu ogółem w czerwcu 2016 r. wyniosło 5581,4 tys. sztuk i zmniejszyło się w ciągu roku o 716,1 tys. sztuk tj. o 11,4%, a w porównaniu z grudniem 2015 r. zwiększyło o 316,5 tys. sztuk tj. o 6,0%.

W gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 97,4% pogłowia drobiu w województwie lubuskim, odnotowano spadek liczebności stada w skali roku o 12,8%.

Obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1445,0 sztuk, wobec 1609,7 sztuk w czerwcu 2015 r.

 Wykres 4. **Struktura gatunkowa pogłowia drobiu^a ogółem**

Stan w czerwcu

^a Dane nie są porównywalne z prezentowanymi w poprzednich edycjach publikacji w związku z uwzględnieniem w badaniach od 2016 r. całego pogłowia drobiu (do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni).

W czerwcu 2016 r., w porównaniu ze strukturą pogłowia drobiu rejestrowaną przed rokiem, zwiększył się udział brojlerów i indyków (odpowiednio o 4,2 p. proc. i 2,7 p. proc.), natomiast zmniejszył się udział pozostałych grup wiekowo-użytkowych, najbardziej kur niosek – o 5,4 p. proc.

Trzoda chlewna

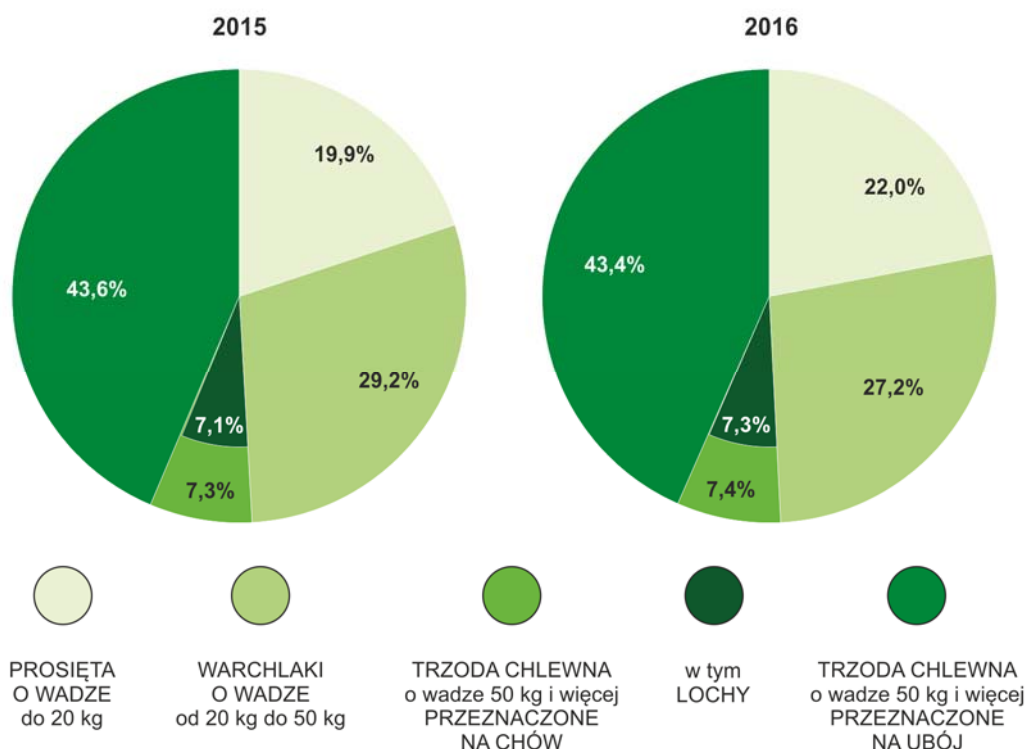
W czerwcu 2016 r. **pogłowie trzody chlewnej** liczyło 147,5 tys. sztuk, wykazując wzrost w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku (o 3,8 tys. sztuk, tj. o 2,6%) oraz z marcem 2016 r. (o 11,0 tys. sztuk, tj. o 8,0%). W skali roku zwiększyła się liczebność większości grup struktury stada trzody chlewnej, najbardziej pogłowia loch prośnych (o 18,9%). Relatywnie wysoki wzrost (o 13,4%) zanotowano w przypadku prosiąt o wadze do 20 kg, których pogłowie w omawianym okresie zwiększyło się do 32,4 tys. sztuk. Zmniejszyło się natomiast pogłowie warchlaków (o 4,5%) i w czerwcu 2016 r. wyniosło 40,1 tys. sztuk.

W marcu 2016 r. pogłowie trzody chlewnej wyniosło 136,6 tys. sztuk i było niższe o 14,8% od stanu notowanego w analogicznym okresie 2015 r., natomiast w grudniu 2016 r. liczebność stada trzody chlewnej ukształtowała się na poziomie 153,2 tys. sztuk i wzrosła w skali roku o 5,9%.

W gospodarstwach indywidualnych w czerwcu 2015 r. znajdowało się 71,5% pogłowia trzody chlewnej ogółem, tj. 105,4 tys. sztuk. Liczebność stada w tej grupie gospodarstw zwiększyła się w ciągu roku o 7,1%.

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2016 r. wyniosła 38,2 sztuk, w tym loch – 2,8 sztuk, wobec odpowiednio 36,8 sztuk i 2,6 sztuk przed rokiem.

Wykres 5. **Struktura pogłowia trzody chlewnej**
Stan w czerwcu

W czerwcu 2016 r., w strukturze pogłowia trzody chlewnej odnotowano niższy niż przed rokiem udział warchlaków oraz trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej na ubój (odpowiednio o 2,0 p. proc. i o 0,2 p. proc.). W ciągu roku zwiększył się natomiast udział pozostałych grup wiekowo-użytkowych, najbardziej prosiąt o wadze do 20 kg – o 2,1 p. proc.

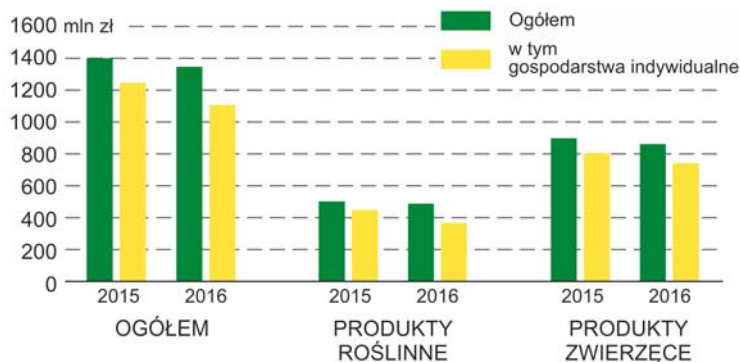

SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek wartości skupu produktów rolnych ogółem do 1348,5 mln zł (tj. o 3,7%), który był wynikiem zarówno niższej wartości skupu produktów roślinnych, jak i zwierzęcych (odpowiednio o 2,8% i o 4,1%).

Wartość skupu produktów rolnych w gospodarstwach indywidualnych w 2016 r. osiągnęła poziom 1108,6 mln zł. W relacji do poprzedniego roku odnotowano spadek o 11,2%, który wynikał ze zmniejszenia wartości skupu produktów roślinnych (o 18,1%) oraz zwierzęcych (o 7,4%).

Wykres 6. Wartość skupu produktów rolnych

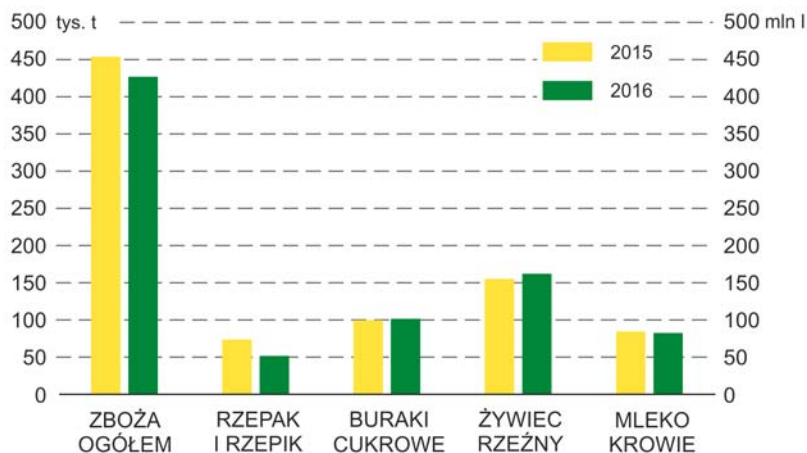
Skup zbóż ogółem w 2016 r. wyniósł 428,4 tys. ton, tj. o 5,9% mniej niż w roku poprzednim i był wynikiem zmniejszonej podaży większości zbóż. Skup pszenicy ukształtował się na poziomie 201,4 tys. ton i tym samym był o 13,9% większy niż przed rokiem, natomiast skup żyta wyniósł 50,4 tys. ton, tj. o 18,2% mniej.

W 2016 r. skupiono 354,6 tys. ton **zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), tj. o 6,4% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim. W omawianym okresie skupiono 200,5 tys. ton pszenicy, tym samym podaż utrzymała się na poziomie wyższym niż przed rokiem o 13,7%. Skup żyta w 2016 r. wyniósł 50,3 tys. ton i zmniejszył się w skali roku o 18,4%.

W 2016 r. skupiono 162,4 tys. ton **żywca rzeźnego w wadze żywej**, tj. o 4,9% więcej niż przed rokiem. Podaż żywca wieprzowego, kształtująca się na poziomie 31,5 tys. ton była o 6,1% wyższa w relacji do 2015 r. Skup żywca wołowego (bez cieląt), który wyniósł 5,3 tys. ton, był o 2,3% wyższy niż przed rokiem. W omawianym okresie skupiono 125,4 tys. ton żywca drobiowego, tj. więcej w odniesieniu do poprzedniego roku o 4,6%.

W 2016 r. podaż **mleka krowiego** wyniosła 81,7 mln litrów, tj. o 3,1% mniej niż w 2015 r. W skali roku spadła ilość skupionych **jaj kurzych** konsumpcyjnych, o 23,0% do 86,2 mln szt.

Wykres 7. Skup podstawowych produktów rolnych

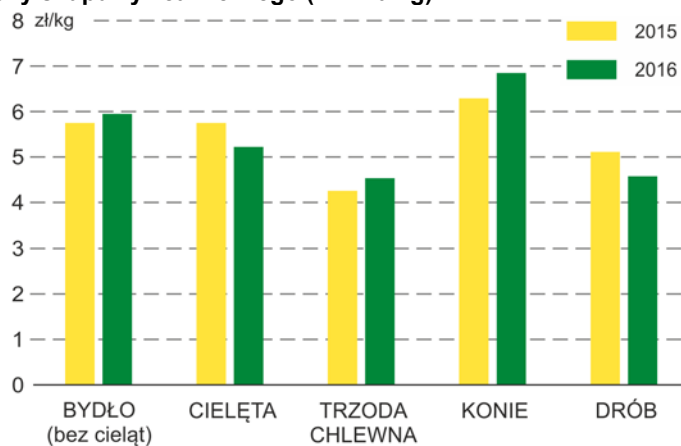

CENY PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2016 r. odnotowano spadek cen skupu **zboż podstawowych** konsumpcyjnych i paszowych w relacji do poprzedniego roku (o 2,6%), w tym największy dotyczył cen skupu pszenicy (o 7,1%) i jęczmienia (o 4,5%). Jedynie ceny żyta były wyższe niż przed rokiem o 3,6%.

W 2016 r. średnia cena skupu **żywca rzeźnego** ogółem ukształtowała się na poziomie niższym niż przed rokiem (o 7,3%), przy czym spadek cen skupu zanotowano tylko w przypadku żywca drobiowego (o 10,5%) oraz cieląt (o 9,2%). Ceny skupu żywca końskiego, wieprzowego oraz wołowego były wyższe niż przed rokiem (odpowiednio o 8,9%, o 6,6% i o 3,5%).

Wykres 8. Przeciętne ceny skupu żywca rzeźnego (w zł za kg)

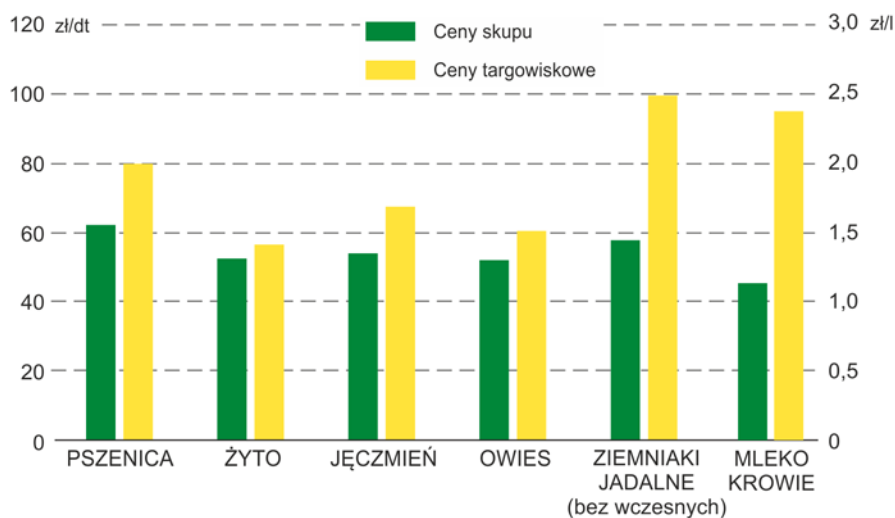

W 2016 r. średnia cena skupu **ziemniaków** ogółem kształtowała się na poziomie 26,39 zł za dt i była niższa o 5,3% niż w poprzednim roku. W relacji do 2015 r. odnotowano wzrost ceny skupu ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) o 44,7%, natomiast ceny ziemniaków przemysłowych spadły o 3,5%.

W omawianym okresie średnia cena skupu **buraków cukrowych** spadła o 2,8% w skali roku i wyniosła 11,62 zł. Za 1 dt **rzepaku i rzepiku** przemysłowego płacono w skupie 160,51 zł, tj. o 12,2% więcej niż rok wcześniej.

W 2016 r. przeciętne ceny ziarna zboż na targowiskach kształtowały się na poziomie wyższym niż w skupie. Największe różnice odnotowano w przypadku pszenicy i jęczmienia, dla których ceny targowiskowe były wyższe od cen skupu odpowiednio o 28,5% i o 25,0%. Ceny targowiskowe ziemniaków jadalnych przewyższały ceny skupu o 72,1%. Hodowcy bydła mlecznego osiągnęli znacznie wyższe ceny za mleko sprzedając je na targowiskach (o 110,6%).

Wykres 9. Ceny skupu i ceny targowiskowe podstawowych produktów rolnych w 2016 r.

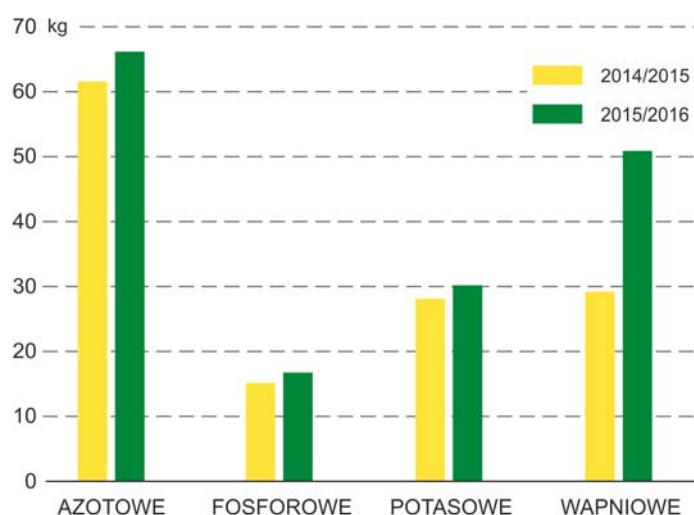

ŚRODKI PRODUKCJI W ROLNICTWIE

Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2015/2016 wyniosło 43,7 tys. ton i było wyższe o 2,7 tys. ton, tj. o 6,5% niż przed rokiem. Największą dynamikę wzrostu zanotowano w grupie nawozów fosforowych – o 0,6 tys. ton (o 9,4%). Nawozów azotowych zastosowano więcej o 1,4 tys. ton (o 6,0%), natomiast zużycie nawozów potasowych ukształtowało się na poziomie wyższym niż przed rokiem o 0,6 tys. ton, tj. o 5,9%.

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2015/2016 zastosowano średnio 113,1 kg nawozów mineralnych lub chemicznych, o 8,2 kg więcej niż rok wcześniej. Ponad połowę masy tych nawozów (66,3 kg na 1 ha użytków rolnych) stanowiły nawozy azotowe.

Wykres 10. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych i wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg

Tabl. 9. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych^a według rodzaju użytków i użytkowników
 Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia ogólna	Użytki rolne						
		ogółem	w dobrej kulturze rolnej				uprawy trwałe	
			razem	pod zasiewami	grunty ugorowane	razem	w tym sady	
W HEKTARACH								
OGÓŁEM 2015	419363	391225	386209	277543	6374	4807	3254	
2016	410204	386242	381965	277221	7374	3666	2911	
W tym gospodarstwa indywidualne	352895	331475	329619	235374	6256	3494	2800	
W ODSETKACH								
OGÓŁEM	100,0	94,2	93,1	67,6	1,8	0,9	0,7	
W tym gospodarstwa indywidualne	100,0	93,9	93,4	66,7	1,8	1,0	0,8	
2015 = 100								
OGÓŁEM	97,8	98,7	98,9	99,9	115,7	76,3	89,5	
W tym gospodarstwa indywidualne	97,5	98,7	99,2	98,9	128,6	79,8	87,6	

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Użytki rolne				Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
	w dobrej kulturze rolnej			pozostałe		
	ogrody przydomowe	łąki trwałe	pastwiska trwałe			
W HEKTARACH						
OGÓŁEM 2015	346	87352	9787	5016	12027	16110
2016	405	82797	10502	4277	8034	15928
W tym gospodarstwa indywidualne	400	74354	9740	1857	7247	14173
W ODSETKACH						
OGÓŁEM	0,1	20,2	2,6	1,0	2,0	3,9
W tym gospodarstwa indywidualne	0,1	21,1	2,8	0,5	2,1	4,0
2015 = 100						
OGÓŁEM	117,1	94,8	107,3	85,3	66,8	98,9
W tym gospodarstwa indywidualne	115,6	97,3	115,5	51,5	64,1	97,9

^a Według siedziby użytkownika.

 Tabl. 10. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów i użytkowników
 Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zboża ^a	Strączkowe konsumpcyjne	Ziemniaki	Przemysłowe	Pastewne ^b	Pozostałe
W HEKTARACH							
OGÓŁEM 2015	277543	178444	4885	5012	39429	44033	5741
2016	277221	196313	10855	4664	39185	18796	7408
W tym gospodarstwa indywidualne	235374	168848	9004	4551	30925	15629	6417
W ODSETKACH							
OGÓŁEM	100,0	70,8	3,9	1,7	14,1	6,8	2,7
W tym gospodarstwa indywidualne	100,0	71,7	3,8	1,9	13,1	6,6	2,7

^a Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne zbożowe mieszanki, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno.

Tabl. 11. Zwierzęta gospodarskie
 Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Bydło		Trzoda chlewna		Owce		Drób ^a		
	ogółem	w tym krowy	ogółem	w tym lochy	ogółem	w tym maciorki	ogółem	w tym drób kurzy	
	w sztukach								
OGÓŁEM									
OGÓŁEM	2015	73757	27792	143787	10253	4457	2654	6297449	4937449
	2016	75325	28080	147549	10802	4397	1948	5581386	4307449
W tym gospodarstwa indywidualne	2015	64327	24264	98437	5932	4457	2654	6235195	4915172
	2016	63543	23845	105447	6384	4114	1816	5434619	4306707
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH									
OGÓŁEM	2015	18,9	7,1	36,8	2,6	1,1	0,7	1609,7	1262,0
	2016	19,5	7,3	38,2	2,8	1,1	0,5	1445,0	1115,2
W tym gospodarstwa indywidualne	2015	19,1	7,2	29,3	1,8	1,3	0,8	1855,7	1462,8
	2016	19,2	7,2	31,8	1,9	1,2	0,5	1639,5	1299,3

^a Dane nie są porównywalne z prezentowanymi w poprzednich edycjach publikacji w związku z uwzględnieniem w badaniach od 2016 r. całego pogłowia drobiu (do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni).

Tabl. 12. Bydło według użytkowników w 2016 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Cielęta w wieku poniżej 1 roku	Młode bydło w wieku 1-2 lata	Bydło w wieku 2 lata i więcej	
					razem	w tym krowy
W SZTUKACH						
OGÓŁEM	czerwiec	75325	22825	18742	33758	28080
	grudzień	72972	21011	17921	34040	27493
W tym gospodarstwa indywidualne ...	czerwiec	63543	19424	15580	28539	23845
	grudzień	61305	17047	15533	28725	22969
W ODSETKACH						
OGÓŁEM	czerwiec	100,0	30,3	24,9	44,8	37,3
	grudzień	100,0	28,8	24,6	46,6	37,7
W tym gospodarstwa indywidualne ...	czerwiec	100,0	30,6	24,5	44,9	37,5
	grudzień	100,0	27,8	25,3	46,9	37,5
ROK POPRZEDNI = 100						
OGÓŁEM	czerwiec	102,1	106,7	98,8	101,1	101,0
	grudzień	100,3	104,9	102,8	96,5	97,9
W tym gospodarstwa indywidualne ...	czerwiec	98,8	104,4	93,4	98,3	98,3
	grudzień	104,3	104,3	106,3	103,2	104,3

Tabl. 13. Trzoda chlewna według użytkowników w 2016 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Prosięta o wadze do 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej				
				na ubój	na chów			
					razem	w tym lochy		
					razem	w tym prośne		
W SZTUKACH								
OGÓŁEM	marzec	136592	28775	39611	58037	10169	10048	7333
	czerwiec	147549	32440	40148	64020	10942	10802	8168
	grudzień	153245	31242	50124	60774	11104	10987	7232
W tym gospodarstwa indywidualne	marzec	94924	19876	27567	41203	6278	6164	4613
	czerwiec	105447	21684	29195	48055	6514	6384	4490
	grudzień	107798	18074	38691	44511	6521	6408	4250
W ODSETKACH								
OGÓŁEM	marzec	100,0	21,1	29,0	42,5	7,4	7,4	5,4
	czerwiec	100,0	22,0	27,2	43,4	7,4	7,3	5,5
	grudzień	100,0	20,4	32,7	39,7	7,2	7,2	4,7
W tym gospodarstwa indywidualne	marzec	100,0	20,9	29,0	43,4	6,6	6,5	4,9
	czerwiec	100,0	20,6	27,7	45,6	6,2	6,1	4,3
	grudzień	100,0	16,8	35,9	41,3	6,0	5,9	3,9
ROK POPRZEDNI = 100								
OGÓŁEM	marzec	85,2	85,6	82,1	88,0	82,2	82,7	87,6
	czerwiec	102,6	113,4	95,5	102,1	104,8	105,4	118,9
	grudzień	105,9	85,5	124,5	107,1	98,7	99,2	102,0
W tym gospodarstwa indywidualne	marzec	86,1	90,9	77,5	91,7	79,8	80,5	89,4
	czerwiec	107,1	104,6	99,5	113,7	106,6	107,6	108,9
	grudzień	109,0	78,2	128,5	114,0	98,0	98,7	108,6

 Tabl. 14. Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE		W tys. zł		Na 1 ha użytków rolnych w zł	
		ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych	ogółem	w tym od gospodarstw indywidualnych
OGÓŁEM	2015	1399866	1248550	3578	3191
	2016	1348549	1108612	3491	3344
Produkty: roślinne	2015	500652	447443	1280	1144
	2016	486492	366419	1260	1105
zwierzęce	2015	899214	801107	2298	2048
	2016	862057	742193	2232	2239

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

Tabl. 15. Skup wazniejszych produkt6w rolnych

PRODUKTY ROLNE	2015	2016		
		og6lem	2015 = 100	z liczby og6lem od gospodarstw indywidualnych
Zboża w t	455314	428415	94,1	333880
w tym zboża podstawowe ^a	380036	356750	93,9	282922
pszenica	176791	201396	113,9	153939
żyto	61612	50372	81,8	41790
jęczmień	37510	32729	87,3	26675
owies i mieszanki zbożowe	3649	2711	74,3	2621
pszenżyto	100474	69542	69,2	57897
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	453971	426310	93,9	331960
w tym zboża podstawowe ^a	378708	354645	93,6	281002
pszenica	176341	200505	113,7	153233
żyto	61612	50290	81,6	41708
jęczmień	37011	32213	87,0	26159
owies i mieszanki zbożowe	3565	2581	72,4	2491
pszenżyto	100179	69056	68,9	57411
Strączkowe konsumpcyjne ^b w t	2	2	100,0	2
Ziemniaki w t	13888	21024	151,4	17517
Buraki cukrowe w t	98879	101207	102,4	86522
Rzepak i rzepik ^b w t	73341	50188	68,4	36369
Warzywa w t	9054	14123	156,0	14097
Owoce w t	4637	2387	51,5	2377
Żywiec rzeźny ^c w t	154787	162365	104,9	140605
w tym:				
bydło (bez cieląt)	5202	5322	102,3	5108
cielęta	10	19	190,0	19
trzoda chlewna	29651	31466	106,1	27294
konie	110	190	172,7	190
drób	119812	125368	104,6	107994
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w t	109753	115155	104,9	99620
Mleko krowie w tys. l	84342	81743	96,9	68115
Jaja konsumpcyjne w tys. szt.	111934	86183	77,0	86159

^a Łącznie z mieszankami zbożowymi. ^b Bez ziarna siewnego. ^c W wadze żywej.

Tabl. 16. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	
		w zł	2015 = 100
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:			
pszenicy	67,12	62,34	92,9
żyta	50,82	52,63	103,6
jęczmienia	56,71	54,17	95,5
owsa i mieszanek zbożowych	53,53	52,12	97,4
pszenżyta	57,70	57,80	100,2
Ziemniaki – za 1dt	27,86	26,39	94,7
w tym: jadalne (bez wczesnych)	40,05	57,94	144,7
przemysłowe	21,30	20,56	96,5
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,96	11,62	97,2
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	143,07	160,51	112,2
Żywiec rzeźny – za 1 kg:			
bydło (bez cieląt)	5,76	5,96	103,5
cielęta	5,76	5,23	90,8
świnie	4,26	4,54	106,6
konie	6,30	6,86	108,9
drób	5,12	4,58	89,5
Mleko krowie – za 1 l	1,19	1,13	95,0
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,23	0,18	78,3

Tabl. 17. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	
		w zł	2015 = 100
Ziarno zbóż – za 1 dt:			
pszenicy	79,92	80,08	100,2
żyta	55,69	56,63	101,7
jęczmienia	70,24	67,70	96,4
owsa	59,97	60,65	101,1
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	83,97	99,73	118,8
Mleko krowie – za 1 l	2,46	2,38	96,7
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,62	0,64	103,2

Tabl. 18. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych i wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014/2015	2015/2016		2014/2015=100
		ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	
W TONACH				
Nawozy mineralne lub chemiczne^a	41036	43687	37321	106,5
Azotowe	24140	25589	21682	106,0
Fosforowe	5897	6450	5585	109,4
Potasowe	10999	11648	10054	105,9
Nawozy wapniowe^b	11413	19685	16994	172,5
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg				
Nawozy mineralne lub chemiczne^a	104,9	113,1	112,8	107,8
Azotowe	61,7	66,3	65,5	107,5
Fosforowe	15,1	16,7	16,9	110,6
Potasowe	28,1	30,2	30,4	107,5
Nawozy wapniowe^b	29,2	51,0	51,3	174,4

^a Łącznie z wieloskładnikowymi. ^b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.